

Jaqueline Hene:

Zatopené město

MDR Sachsen, 16. 7. 2018

Moderátor

Vodní nádrž Přísečnice je jednou z nejhezčích krušnohorských přehradních nádrží. Leží na české straně Krušných hor, v těsné blízkosti města Jöhstadt. Ze strmě stoupajícího vrcholku Jelení hory je ten nejkrásnější pohled na třpytící se hladinu vody. Ale tato idyla je klamná. Neboť jen málokdo ví, že na dně přehrady leží zatopené město Přísečnice. Žáci z Čech a Saska začali společně pátrat po historii tohoto místa. Jacqueline Hene vypráví o tom, co zjistili.

Reportáž "Zatopené město"

„Je to moc pěkné místo, jen škoda, že se tam nedá koupat, protože nádrž je určena na pitnou vodu. Má moc hezké okolí a dá se tam trávit volný čas,“

říká Marianna z města Annaberg-Buchholz, která u přísečnické přehrady byla už několikrát na výletě. Byl tam i Tonda z české Kadaně:

„Na tomto místě kdysi stálo město. Je to neuvěřitelné. Bylo zatopeno ještě předtím, než jsem se narodil. Takže tohle místo znám jenom jako přehradu.“

Marianna a Tonda patří ke skupině zhruba dvanácti studentů, kteří se šest měsíců zabývali historií města Přísečnice. Projekt vedla Tondova učitelka základů sociálních věd Veronika Kupková:

„Projekt byl důležitý z několika hledisek: prvním je spolupráce mezi mladými lidmi, kteří se takto mohou společně setkávat a bavit. Další aspekt spočíval v tom, že se dozví více o historii, o tom, co se stalo v regionu, ve kterém žijí...“

Historie města Přísečnice je těžko uvěřitelná. Již ve 14. století byly na jeho území objeveny zásoby stříbra a železné rudy. Přísečnice prosperovala. Teprve na konci 18. století, kdy se zásoby vyčerpaly, museli obyvatelé města začít hledat nové zdroje příjmů. Tonda k tomu dodává:

„To mě opravdu dostalo, ve městě byla hudební škola. A ukázalo se, že někteří studenti měli skutečně velký talent, hlavně holky. Vydaly se pak se svými harfami na zádech do světa, aby si hraním vydělaly peníze a skutečně hodně zbohatly. Měly vážně talent.“

... a proslavily se po celém světě jako přísečnické harfenistky. V roce 1830 vytvořily celý ženský orchestr. V následujících sto letech byly vítanými hosty na palubách velkých zaoceánských lodí, hrály ve věhlasném hotelu Shephard v Káhiře, před ruským carem, v Japonsku a Kalifornii. V roce 1945 byla přísečnická hudební škola, která mezitím dosáhla světového věhlasu, zavřena. A pro město začala tragická kapitola – odsun německy mluvícího obyvatelstva. Fabian z Kadaně:

„Tento bod byl pro mě tím nejzajímavějším, hlavně protože jsme se setkali s pamětníky, kteří v Přísečnici vyrostli a zažili odsun. Popisovali nám, jak to probíhalo. Bylo to mnohem brutálnější, než jsem si doteď myslel. A je to proto také důležitá součást našich společných dějin.“

Odsun sudetských Němců značí i začátek zániku města Přísečnice. Město postupně chátralo. Češi a Romové, kteří se v Přísečnici nově usadili, se zde necítili doma. Potom přišlo usnesení z Prahy, že Přísečnice bude zatopena z důvodu výstavby přehradní nádrže na pitnou vodu. Před zatopením do liduprázdného města duchů přijede filmový štáb z Německa. V roce 1973 zde Johannes Schaaf natočí surrealistický snímek „Traumstadt“ (Město snů). V této souvislosti bylo před kamerou vyhozeno několik obytných domů do vzduchu. Ve filmu to zní následovně:

Atmosféra z filmu

Na dně přehrady jsou tedy potopeny naprosto neuvěřitelné příběhy. Mělo by se s nimi seznámit daleko více lidí, kteří k tomu budou mít v nejbližší době také příležitost. Veronika Kupková a její žáci chtějí nechat vyrobit dvojjazyčné tabule, instalovat je kolem přehrady a vyprávět tak celému světu o Přísečnici, která kdysi bývala slavným hornickým a hudebním městem.

(Překlad z němčiny: Barbora Hudcová)